

Kind aan zet

Professionals en de stem van het kind

In deze bundel over "de stem van het kind in de knel" staat een vraag centraal: luisteren we werkelijk serieus naar kinderen die zich in een lastige situatie bevinden? In zijn redactionele inleiding schetst Ido Weijers een dubbelbeeld. Enerzijds is er onder professionals de afgelopen jaren meer oog gekomen voor de inbreng van het kind – bij kinder- en familierechters, in de palliatieve zorg, en in technieken om met kinderen te praten over scheiding, mishandeling of trauma. Anderzijds worden we geregeld pijnlijk geconfronteerd met situaties waarin de stem van het kind is genegeerd. Denk aan het drama met het Vlaardingse meisje in 2024 en het recente drama in Stadskanaal. In beide gevallen werden signalen en verhalen van de kinderen nauwelijks gehoord en serieus opgepakt. Weijers wijst onder meer op een recente casus waarin een rechter in kort geding kinderen zonder hen te horen bij hun moeder weghaalt en naar rapporten over misstanden in de jeugdzorg (Jeugdorp De Glind, Hoenderloo).

Belang versus stem. Het kernspanningsveld is de verhouding tussen artikel 12 IVRK (de autonomie/mening van het kind) en artikel 3 IVRK (het belang van het kind). In abstracto versterken die elkaar, maar in concrete gevallen – met name bij uithuisplaatsing – kunnen ze stevig botsen. Terecht wijzen professionals er vaak op dat kinderen niet altijd kunnen verwoorden wat goed voor hen is (en onder druk van ouders kunnen staan). Daartegenover stellen met name ervaringsdeskundigen dat je geen beslissing mag nemen tegen de uitdrukkelijke wens van het kind in. Net als in de bijdragen van verschillende andere auteurs aan deze bundel stelt Weijers in de inleiding, dat de stem van het kind altijd serieus moet worden genomen en expliciet moet worden meegewogen, ook al wordt die niet volledig gevolgd. De oplossing ligt in shared decisionmaking tussen kind, ouders en professionals – samen zoeken naar (tussen)oplossingen en vooral: in gesprek blijven met het kind.

Afbakening en kader. Het boek gaat niet over politieke participatie of inspraakmodellen, maar uitsluitend over situaties waarin kinderen rechtstreeks in de knel raken. Weijers wijst naar het veel gebruikte Lundy-model (ruimte, stem, gehoor, invloed) en voegt daar twee criteria aan toe: samen met het kind naar oplossingen zoeken (5) en met het kind in gesprek blijven (6).

Structurele problemen. Hij plaatst dit alles tegen de achtergrond van de huidige situatie in de jeugdzorg, die kampt met versnippering, decentralisatie, marktwerking, lange wachttijden en verdringing van specialistische zorg. Continuïteit en "in gesprek blijven" zijn daardoor steeds moeilijker. De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (2026) biedt mogelijk een lichtpunt.

De negen hoofdstukken:

1. **Feiner** – Vergelijking van het horen van minderjarigen in jeugdstrafrecht, civiel jeugdrecht en WvGGZ; pleidooi voor de "rijdende kinderrechter".
2. **Huijer** – De positie van het kind in de jeugdbescherming (ruim 30.000 maatregelen, ~4.000 uithuisplaatsingen per jaar); een "estafettemodel" waarin een professional ontbreekt die het kind volledig begeleidt bij zijn stem.
3. **Van der Valk e.a.** – De stem van het kind in scheidings- en omgangszaken (~80.000 kinderen per jaar); kindgesprekken worden positief gewaardeerd maar verlopen niet consistent; behoefte aan richtlijnen en

ISBN:

9789085604259

Auteur:

Prof.dr. Ido Weijers

Meer info:swpbook.com/2784

u i t g e v e r i j

SWP

trainingen.

4. **Weijers** - Praten met kinderen in de knel - Het belang van richtlijnen en trainingen voor pedagogisch verantwoord gesprek.
5. **De Jonge** - "Als praten niet lukt": kinderen met situationeel (selectief) mutisme, voortkomend uit angst; praktische tips.
6. **Sombroek van Doorm** - De stem van het kind in de palliatieve zorg (5.000-7.000 kinderen); ondanks goede oriëntatie blijft feitelijke participatie beperkt; casus David (2017).
7. **Van der Gaag** - Hulp bij sterven bij jonge mensen met psychische aandoeningen onder de WTL; vroegtijdig serieus nemen van de doodswens helpt, mits met empathie en shared decisionmaking.
8. **Leenhouders** - Seksualiteit: het consentmodel en de Wet seksuele misdrijven (2024) bieden amper ruimte voor de stem van de minderjarige; strafvervolging is mogelijk tegen de wens van de jongere in.
9. **Weijers** - De afwezige stem in de influencer-industrie - Kinderen worden ingezet in reclamevideo's van hun ouders zonder regelgeving, zonder oog voor hun belang of stem; pleidooi voor inschakeling van een bijzondere curator.

Rode draad: door alle uiteenlopende onderwerpen heen keert telkens dezelfde vraag terug - hoe en in hoeverre komt de stem van het kind werkelijk aan bod?